

СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ « СОЦІОЛОГІЯ ТУРИЗМУ »

Рівень вищої освіти	Перший (бакалаврський) рівень.
Код і найменування спеціальності	242 Туризм і рекреація.
Тип і назва освітньої програми	ОПП Туризм.
Курс, семестр	4 курс, 7 семестр.
Обсяг і форма семестрового контролю з навчальної дисципліни	Кількість кредитів ЄКТС – 4,0; Загальна кількість годин – 120, із яких: лекцій – 16 год., практичних занять – 24 год. Форма семестрового контролю – залік.
Мова(и) викладання	Державна.
Навчально-науковий інститут / факультет, кафедра	Факультет обліку та фінансів, кафедра фінансів, економічних досліджень і туризму.
Контактні дані розробника(ів)	Викладач: Єгорова Олена, к. е. н., доцент, професор кафедри фінансів, економічних досліджень і туризму. Сторінка викладача на сайті ПДАУ: https://www.pdau.edu.ua/people/yegorova-olena-volodymyrivna . Контактні дані: +380500802198, e-mail: olena.yehorova@pdau.edu.ua , корпус факультету обліку та фінансів ПДАУ, кабінет 13.
МІСЦЕ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ В ОСВІТНІЙ ПРОГРАМІ	
Статус навчальної дисципліни	Вибіркова фахова навчальна дисципліна
Передумови для вивчення навчальної дисципліни	Перелік базових навчальних дисциплін, що передують вивченню дисципліни відповідно до структурно-логічної схеми освітньої програми: Основи туризмознавства, Основи наукових досліджень в туризмі, Статистика туризму, Маркетингові дослідження в сфері обслуговування.
Компетентності	загальні: ЗК3. Здатність діяти соціально відповідально та свідомо. ЗК14. Здатність працювати в команді та автономно. спеціальні (фахові): ФК1. Знання та розуміння предметної області та розуміння специфіки професійної діяльності. ФК10. Здатність здійснювати моніторинг, інтерпретувати, аналізувати та систематизувати туристичну інформацію, уміння презентувати туристичний інформаційний матеріал.
Програмні результати навчання	ПР2. Знати, розуміти і вміти використовувати на практиці базові поняття з теорії туризму, організації туристичного процесу та туристичної діяльності суб'єктів ринку туристичних послуг, а також світоглядних та суміжних наук. ПР17. Управляти своїм навчанням з метою самореалізації в професійній туристичній сфері.
РОЛЬ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ У ФОРМУВАННІ СОЦІАЛЬНИХ НАВИЧОК (SOFT SKILLS)	
Опанування навчальної дисципліни «Соціологія туризму» сприяє формуванню у здобувачів вищої освіти соціальних навичок (soft skills), зокрема, здатності працювати в команді, брати на себе	

відповідальність, планувати та управляти часом. Під час вивчення навчальної дисципліни здобувачі вищої освіти розвивають навички міжособистісної взаємодії, вміння домовлятися, переконувати та відстоювати свої погляди.

МЕТА ВИВЧЕННЯ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Мета вивчення навчальної дисципліни – формування теоретичних знань і практичних навичок використання методів збору та аналізу соціологічної інформації у сфері туризму з використанням сучасних технологій.

ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Тема 1. Соціологія туризму як галузь соціології.
Тема 2. Туризм як соціальне явище.
Тема 3. Соціально-демографічні характеристики туристів.
Тема 4. Туристична поведінка.
Тема 5. Соціологічні дослідження в туризмі.
Тема 6. Складання робочих документів соціологічного дослідження.
Тема 7. Методи збору даних у соціальних дослідженнях.
Тема 8. Зведення даних соціологічного дослідження.

МЕТОДИ НАВЧАННЯ І ВИКЛАДАННЯ

словесні методи – лекція, пояснення;
наочні методи – ілюстрування;
практичні методи – вправи, практичні роботи, робота з навчально-методичною літературою;
методи стимулювання і мотивації навчально-пізнавальної діяльності: методи формування пізнавальних інтересів – метод відповідей на запитання та опитування думок здобувачів вищої освіти; методи стимулювання і мотивації обов'язку й відповідальності – роз'яснення мети навчальної дисципліни, оперативний контроль;
інноваційні та інтерактивні методи навчання: інтерактивні методи – проектування професійних ситуацій, кейс-метод, «мозковий штурм»; комп'ютерні, мультимедійні методи – використання мультимедійних презентацій;
методи контролю і самоконтролю за ефективністю навчально-пізнавальної діяльності: методи письмового контролю – тестування; методи самоконтролю – самоаналіз.

ОЦІНЮВАННЯ РЕЗУЛЬТАТІВ НАВЧАННЯ

Схема нарахування балів, шкала та критерії оцінювання результатів навчання	Наведені у Додатку до силабусу.
---	---------------------------------

ПОЛІТИКА ВИВЧЕННЯ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ ТА ОЦІНЮВАННЯ

- щодо термінів виконання та перескладання	Виконання вправ на практичних заняттях виконуються під час проведення практичних занять, завдання самостійної роботи виконуються протягом вивчення відповідної теми. Перескладання робіт відбувається відповідно до діючих нормативних документів.
- щодо академічної доброчесності	Здобувачі вищої освіти повинні дотримуватися Кодексу академічної доброчесності та Кодексу про етику викладача та здобувача вищої освіти Полтавського державного аграрного університету. Дотримання академічної доброчесності здобувачами освіти передбачає: самостійне виконання навчальних завдань, завдань поточного контролю результатів навчання (для осіб з особливими освітніми потребами – з урахуванням їх індивідуальних потреб і можливостей); посилення на джерела інформації у разі використання ідей, розробок, тверджень, відомостей; дотримання норм законодавства про авторське право і суміжні права; надання достовірної інформації про результати власної навчальної та наукової діяльності.

	Письмові роботи перевіряються на наявність плагіату із коректними текстовими запозиченнями у межах встановлених норм. У разі виявлення факту плагіату здобувач вищої освіти не отримує бали за завдання і повинен виконати його повторно. Списування під час тестування заборонені. Мобільні пристрої дозволяється використовувати лише під час он-лайн занять. За використання смартфонів і комп'ютерних засобів без дозволу викладача, порушення дисципліни здобувач вищої освіти отримує на занятті 0 балів та зобов'язаний відпрацювати таке заняття. Документи стосовно академічної доброчесності наведені на сторінці АКАДЕМІЧНА ДОБРОЧЕСНІСТЬ ПДАУ: https://www.pdau.edu.ua/content/akademichna-dobrochesnist.
- щодо відвідування занять	Відповідно до Положення про організацію освітнього процесу у Полтавському державному аграрному університеті відвідування здобувачами вищої освіти всіх видів навчальних занять є обов'язковим. Відповідно до Положення про організацію освітнього процесу з використанням технологій дистанційного навчання у Полтавському державному аграрному університеті організація освітнього процесу може здійснюватися за змішаною формою навчання або з використанням технологій дистанційного навчання, що забезпечує можливість реалізувати право здобувачів вищої освіти на якісну та доступну освіту відповідно до їх здібностей, інтересів, потреб, мотивації, можливостей та досвіду, незалежно від віку, місця проживання чи перебування, стану здоров'я, соціального і майнового стану, інших ознак і обставин, у тому числі тих, які об'єктивно унеможливають відвідування Університету. Здобувачі вищої освіти, які пропустили заняття, виконують усі передбачені робочою програмою види робіт відповідно до узгодженого з викладачем індивідуального графіку.
- щодо зарахування результатів неформальної / інформальної освіти	На здобувачів вищої освіти поширюється право про визнання результатів навчання, набутих у неформальній / інформальній освіті. Набуття відповідних результатів навчання можливе після успішного опанування курсів (з документальним підтвердженням) на різноманітних навчальних платформах, зокрема: Prometheus, Coursera, ВУМ online, EdEra, Інша Освіта тощо. Особливості неформального / інформального навчання та процедури перезарахування їх як освітнього компоненту або частини освітнього компоненту регламентовані Положенням про порядок визнання результатів навчання, набутих у неформальній та інформальній освіті, здобувачами вищої освіти Полтавського державного аграрного університету. Документи стосовно неформальної / інформальної освіти наведені на сторінці НЕФОРМАЛЬНА / ІНФОРМАЛЬНА ОСВІТА ПДАУ: https://www.pdau.edu.ua/content/neformalna-informalna-osvita.
- щодо оскарження результатів оцінювання	Здобувачі вищої освіти мають право на оскарження отриманих результатів оцінювання, процедура якого регулюється Положенням про оцінювання результатів навчання здобувачів вищої освіти в Полтавському державному аграрному університеті https://www.pdau.edu.ua/sites/default/files/node/5555/polozhennyyaprocinyuvannyazdobuvachiv2025.pdf.

РЕКОМЕНДОВАНІ ДЖЕРЕЛА ІНФОРМАЦІЇ

Основні

- Соціологічні дослідження в молодіжній роботі. Навчально-методичний посібник для фахівців, які працюють з молоддю. Упорядник: Тілікіна Н. В. Київ : ДУ «Державний інститут сімейної та молодіжної політики», 2021. 90 с.
- Дорогань-Писаренко Л. О., Єгорова О. В., Рудич А. І. Статистика: навч. посібник. Полтава : РВВ

ПДАУ. 2021. 300 с.

3. Кузьменко Т. М. Соціологія: навч. посіб. для вищ. навч. закл. Київ : ЦУЛ, 2021. 319 с.

Допоміжні

4. Гвоздецька Б., Рюль В., Варга Н. Соціологія: методичні матеріали до самостійної роботи : навчально-методичний посібник для напряму підготовки «054 Соціологія». Ужгород. 2021. 111 с. URL: <https://bit.ly/3GppzDN>.

5. Горлач М., Кремень В., Волович В., Жиленкова І., Романенко М., Сюй Цюань Яо. Соціологія: підручник. Київ : Центр навчальної літератури. 2019. 808 с.

6. Горпинич О. В., Москаленко Л. М. Соціологія Інтернету: навчальний посібник. Київ : Державний університет телекомунікацій, 2019. 240 с.

7. Кузьменко Т. М. Соціологія: навч. посібник. Київ : Центр навчальної літератури, 2019. 320 с.

8. Кузьменко Т. М. Соціологія. Навчальний посібник. Київ : Центр учбової літератури, 2017. 320 с. URL: <https://westudents.com.ua/knigi/569-sotsologya-kuzmenko-tm.html>.

9. Нестуля О., Нестуля С. Соціологія. Практикум: Модульний варіант. Київ : Центр навчальної літератури. 2020. 272 с.

10. Соціологія: навчальний посібник для студентів для студентів усіх спеціальностей денної форми навчання, що вивчають «Соціологію» / О. В. Горпинич, О. Ю. Клименко, Л. М. Москаленко, М. С. Труш, В. Ф. Ятченко. Київ : ДУТ, 2019. 235 с. URL: http://www.dut.edu.ua/uploads/l_1868_64391381.pdf.

11. Титаренко О. О. Соціологія : навч. посібник. Київ : ВД «Дакор», 2020. 210 с.

12. Харченко Н., Паніотто В. Методи опитування. Київ : ВД «Київо-Могилянська академія. 2017. 342 с.

Інформаційні ресурси мережі Інтернет

1. Все про туризм: туристична бібліотека. URL: <http://tourlib.net/>.

2. Всесвітня туристична організація. URL: <http://www2.unwto.org/>.

3. ГО Український інститут соціальних досліджень імені О.Яременка Київ. URL: <http://www.uisr.org.ua/>.

4. Інститут соціології НАН України. Київ. URL: <https://i-soc.com.ua/>

5. Київський міжнародний інститут соціології. Київ. URL <https://www.kiis.com.ua/>.

6. Національна бібліотека України імені В. І. Вернадського. URL: <http://www.nbuv.gov.ua/>.

7. Офіційний сайт Департаменту культури і туризму Полтавської обласної військової адміністрації. URL: <https://culture.poda.gov.ua/?categoryId=9607>.

8. Офіційний веб-сайт Державної служби статистики: URL : <https://www.ukrstat.gov.ua/>.

9. Соціологічна група «Рейтинг» (Rating Group Ukraine). Київ. URL <http://ratinggroup.ua/>.

10. Центр «Соціальний моніторинг». Київ. URL: <https://smc.org.ua/>.

11. SOCIS – центр соціальних та маркетингових досліджень. Київ URL <http://socis.kiev.ua/ua/>.

Реквізити

затвердження

Затверджено на засіданні кафедри фінансів, економічних досліджень і туризму, протокол від 01 вересня 2025 року № 1.

Додаток до syllabusу

**СХЕМА НАРАХУВАННЯ БАЛІВ, ШКАЛА ТА КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ
РЕЗУЛЬТАТІВ НАВЧАННЯ**

Схема нарахування балів з навчальної дисципліни

Назви тем	Форми контролю результатів навчання здобувачів вищої освіти			Разом
	Виконання вправ на практичних заняттях	Глосарій	Розв'язування тестів	
Тема 1. Соціологія туризму як галузь соціології.	4	3	14	7
Тема 2. Туризм як соціальне явище.	4	3		7
Тема 3. Соціально-демографічні характеристики туристів.	4	3		7
Тема 4. Туристична поведінка.	4	3		21
Тема 5. Соціологічні дослідження в туризмі.	8 (4 + 4)	3	14	11
Тема 6. Складання робочих документів соціологічного дослідження.	8 (4 + 4)	3		11
Тема 7. Методи збору даних у соціальних дослідженнях.	8 (4 + 4)	3		11
Тема 8. Зведення даних соціологічного дослідження.	8 (4 + 4)	3		25
Разом	48	24	28	100

Критерії та шкала оцінювання виконання вправ на практичних заняттях (за одне завдання)

Бали	Критерії оцінювання
4	Завдання виконано без помилок, висновки розкривають сутність досліджуваних явищ і процесів. Продемонстровано здатність на високому (відмінному) рівні до: – пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел; – комплексного розв'язування складних професійних задач і проблем у сфері туризму і рекреації із застосуванням теорій і методів системи наук; – здійснювати моніторинг, інтерпретувати, аналізувати та систематизувати туристичну інформацію, уміння презентувати інформаційний матеріал. – діяти у відповідності з принципами соціальної відповідальності та громадянської свідомості. – використовувати на практиці знання й розуміння предметної області, базові поняття з теорії туризму, специфіки туристичної діяльності та суміжних наук.

Бали	Критерії оцінювання
3	Завдання виконано в цілому успішно, без помилок або з незначними помилками, висновки розкривають сутність досліджуваних явищ і процесів, можуть містити незначні неточності. Продemonстровано здатність на достатньо високому (доброму) рівні до: – пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел; – комплексного розв'язування складних професійних задач і проблем у сфері туризму і рекреації із застосуванням теорій і методів системи наук; – здійснювати моніторинг, інтерпретувати, аналізувати та систематизувати туристичну інформацію, уміння презентувати інформаційний матеріал. – діяти у відповідності з принципами соціальної відповідальності та громадянської свідомості. – використовувати на практиці знання й розуміння предметної області, базові поняття з теорії туризму, специфіки туристичної діяльності та суміжних наук.
2	При виконанні завдання та/або у висновках допущена незначна кількість помилок теоретичного, методичного характеру. Продemonстровано здатність на задовільному рівні до: – пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел; – комплексного розв'язування складних професійних задач і проблем у сфері туризму і рекреації із застосуванням теорій і методів системи наук; – здійснювати моніторинг, інтерпретувати, аналізувати та систематизувати туристичну інформацію, уміння презентувати інформаційний матеріал. – діяти у відповідності з принципами соціальної відповідальності та громадянської свідомості. – використовувати на практиці знання й розуміння предметної області, базові поняття з теорії туризму, специфіки туристичної діяльності та суміжних наук.
1	Завдання виконано з системними помилками теоретичного та/або методичного характеру, що мають принципове значення для результатів виконання завдання. Не продemonстровано здатність на задовільному рівні до: – пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел; – комплексного розв'язування складних професійних задач і проблем у сфері туризму і рекреації із застосуванням теорій і методів системи наук; – здійснювати моніторинг, інтерпретувати, аналізувати та систематизувати туристичну інформацію, уміння презентувати інформаційний матеріал. – діяти у відповідності з принципами соціальної відповідальності та громадянської свідомості. – використовувати на практиці знання й розуміння предметної області, базові поняття з теорії туризму, специфіки туристичної діяльності та суміжних наук.
0	Відсутність виконаного завдання або завдання виконано менш ніж на 50%. Допущені принципові помилки, здобувач вищої освіти проявив нездатність без принципових помилок виконувати завдання, не показав оволодіння запланованими компетентностями та результатами навчання. Або завдання не виконано, що не дає можливість оцінити формування компетентностей і досягнення програмних результатів.

Критерії та шкала оцінювання складання глосарію (за один глосарій)

Бали	Критерії оцінювання
3	Глосарій включає не менш ніж 15 основних категорій, термінів з однієї теми, що розкривають її головні теоретичні та методичні питання. Матеріал поданий систематизовано, структуровано. Здобувач вищої освіти показав володіння запланованими результатами навчання на відмінному рівні, продемонстрував здатність проведення досліджень на високому рівні. Показані відмінні знання, розуміння предметної області, базові поняття з теорії туризму, специфіки туристичної діяльності та суміжних наук. Продемонстровано здатність на високому (відмінному) рівні до: – пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел; – здійснювати моніторинг, інтерпретувати, аналізувати та систематизувати туристичну інформацію, уміння презентувати інформаційний матеріал. – діяти у відповідності з принципами соціальної відповідальності та громадянської свідомості.
2	Глосарій ведеться від руки. Включає не менш ніж 10 основних категорій, термінів з однієї теми. Матеріал поданий систематизовано, але недостатньо структуровано й не повністю розкриває зміст теми. Здобувач вищої освіти проявив володіння запланованими результатами навчання на доброму або задовільному рівні. Показані добрі знання, розуміння предметної області, базові поняття з теорії туризму, специфіки туристичної діяльності та суміжних наук. Продемонстровано здатність на достатньо високому (доброму) рівні до: – пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел; – здійснювати моніторинг, інтерпретувати, аналізувати та систематизувати туристичну інформацію, уміння презентувати інформаційний матеріал. – діяти у відповідності з принципами соціальної відповідальності та громадянської свідомості.
1	Глосарій ведеться від руки або набраний в електронному варіанті, включає менш ніж 10 категорій, термінів з однієї теми. Зміст глосарію не повністю розкриває тему. Матеріал поданий несистематизовано, неструктуровано. Здобувач вищої освіти проявив володіння запланованими результатами навчання на задовільному рівні. Показані слабкі знання, розуміння предметної області, базові поняття з теорії туризму, специфіки туристичної діяльності та суміжних наук. Продемонстровано здатність на задовільному рівні до: – пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел; – здійснювати моніторинг, інтерпретувати, аналізувати та систематизувати туристичну інформацію, уміння презентувати інформаційний матеріал. – діяти у відповідності з принципами соціальної відповідальності та громадянської свідомості.
0	Глосарій не розкриває основні категорії теми. Здобувач вищої освіти не проявив володіння запланованими результатами навчання. Або відсутність глосарію, що не дає можливість оцінити формування компетентностей і досягнення програмних результатів.

Критерії та шкала оцінювання розв'язування тестів (за один тест)

Бали	% кількості правильних відповідей	Критерії оцінювання
13-14	90,0-100,0	Здобувач вищої освіти без помилок або майже без помилок дав відповіді на питання тестів та проявив відмінний рівень оволодіння запланованими результатами навчання.
11-12	82,0-89,9	Здобувач вищої освіти дав відповіді на питання тестів частково з помилками та проявив оволодіння запланованими результатами на дуже доброму рівні.
9-10	74,0-81,9	Здобувач вищої освіти дав відповіді на питання тестів частково з помилками та проявив оволодіння запланованими програмними результатами навчання на доброму рівні.
7-8	60,0-73,9	Здобувач вищої освіти дав відповіді на питання тестів з помилками та проявив оволодіння запланованими результатами навчання на задовільному рівні.
4-6	30,0-59,9	Здобувач вищої освіти дав відповіді на питання тестів з значною кількістю помилок та не проявив на задовільному рівні оволодіння запланованими результатами навчання.
1-3	5,0-29,9	Здобувач вищої освіти дав відповіді на питання здебільшого з помилками та не проявив оволодіння запланованими результатами навчання.
0	0-4,9	Здобувач вищої освіти не оволодів запланованими результатами навчання або не пройшов тестування, що не дає ожливість оцінити формування компетентностей і досягнення програмних результатів.